

ЄДКІ 2024

Навчальний посібник

**«ПРАВО» та
«МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»**

ОСНОВИ ПРАВА ЄС

Харків
«Право»
2024

УДК 34(477)(075.8)
Є90

Рецензент:

М. М. Тараненко, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права факультету соціології і права НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Укладач:

Л. О. Чернов

ЄДКІ 2024. «Право» та «Міжнародне право» : Основи
Є90 права ЄС : навч. посіб. / [уклад.: Л. О. Чернов]. – Харків :
Право, 2024. – 212 с.
ISBN 978-617-8448-09-7

Посібник укладено відповідно до чинної програми ЄДКІ за спеціальностями 081 «Право» та 293 «Міжнародне право». Видання містить матеріали з 13 правничих дисциплін, призначене для якісної підготовки до проходження єдиного державного кваліфікаційного іспиту на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

УДК 34(477)(075.8)

ISBN 978-617-8448-09-7

© Чернов Л. О., укладання, 2024
© ТОВ «Видавничий дім «Право»,
2024

ЗМІСТ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ.....	7
1. Принципи конституційного статусу особи. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері.....	7
2. Зміст, обсяг захисту та критерії обмеження права на свободу думки й слова, права на доступ до публічної інформації, права на захист персональних даних, свободи совісті та свободи пересування. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері.....	8
3. Політичні права та участь громадян у вирішенні питань суспільного значення. Свобода мирних зібрань, свобода об'єднань: обсяг захисту та критерії обмеження. Рівність доступу громадян до публічної служби.	11
4. Зміст конституційних гарантій прав і свобод людини. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері.....	12
5. Конституційні обмеження у здійсненні конституційних прав та свобод людини в Україні. Допустимі критерії обмеження прав людини: значення принципу пропорційності. Правові позиції Конституційного Суду України в цій сфері.....	14
6. Місце конституційної скарги в механізмі захисту прав людини в Україні.....	18
7. Порядок звернення із конституційною скаргою до Конституційного Суду України. Особливості провадження у справах за конституційними скаргами в Конституційному Суді України.....	19
ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ЄС).....	24
1. Право ЄС як правопорядок <i>sui generis</i> . Верховенство і пряма дія права ЄС (справа <i>Costa v. ENEL</i> 1964 р. і справа <i>Van Gend & Loos</i> 1963 р.). Принцип субсидіарності і принцип пропорційності у праві ЄС. Копенгагенські і мадридський критерії для вступу в ЄС.....	24
2. Установчі договори ЄС і Хартія основоположних прав ЄС 2000 р. Правові акти ЄС (стаття 288 Договору про функціонування ЄС).....	26
3. Порядок утворення і повноваження інституцій ЄС (Європейський Парламент, Європейська Рада, Рада ЄС, Європейська Комісія, Європейський центральний банк, Рахункова палата ЄС). Юрисдикція Суду Справедливості ЄС (Загального суду і Суду Справедливості).....	28
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Критерії прямої дії норм Угоди про асоціацію (рішення Верховного Суду у справі від 04 липня 2019 р. №910/4947/18 (справа за позовом ТОВ «КАНЖУТ»). Застосування норм права ЄС у правопорядку України (Постанова Великої Палати Верховного Суду від 3 серпня 2022 р. у справі №910/9627/20).....	30
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	33
1. Міжнародно-правові засади співробітництва України із суб'єктами міжнародного права, включаючи питання визнання. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.....	33
2. Порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України. Дія міжнародного права в національній правовій системі України.....	35
3. Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.....	39
4. Питання статусу та режиму морських просторів, зокрема участь України у міжнародних конвенційних механізмах. Міжнародно-правові засади статусу та режиму повітряних та космічних просторів, зокрема участь України у міжнародних конвенційних механізмах.....	40

5. Міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища.....	42
6. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та системи колективної безпеки.....	43
7. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів	45
8. Міжнародно-правові стандарти захисту прав індивіда	47
9. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням	48
10. Роль і значення (Європейської) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практики Європейського суду з прав людини для правової системи України	49
11. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві	50

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ..... 54

1. Інструменти публічного адміністрування: нормативний акт, адміністративний акт, адміністративний договір	54
2. Принципи адміністративної процедури	55
3. Обмеження, що застосовують до публічних службовців з метою запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням	57
4. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією	59
5. Види адміністративних стягнень та основні правила їх накладення	60
6. Проведення в справі про адміністративне правопорушення: принципи, стадії, акти, що складають на певних стадіях провадження.....	62

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО В УКРАЇНІ 65

1. Офіційне з'ясування всіх обставин у справі як спеціальний принцип адміністративного судочинства.....	65
2. Предметна, інстанційна та територіальна юрисдикція адміністративних судів	65
3. Способи судового захисту прав, свобод, інтересів особи від порушень з боку суб'єкта владних повноважень	69
4. Види адміністративних справ та форми адміністративного судочинства, що їм відповідають.....	71

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ..... 75

1. Правові наслідки недійсності правочинів.....	75
2. Особисті немайнові відносини у цивільному праві.....	76
3. Здійснення і захист права власності та інших речових прав	77
4. Правові наслідки порушення договірних зобов'язань.....	78
5. Деліктна відповідальність у цивільному праві.....	79
6. Зобов'язання щодо передачі майна у власність та у користування	83
7. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.....	89
8. Захист права інтелектуальної власності.....	90
9. Застосування норм спадкового права	95

ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ 99

1. Предметна, суб'єктна, інстанційна та територіальна цивільна юрисдикція	99
2. Належне представництво при захисті прав, свобод та інтересів у порядку цивільного судочинства	101
3. Позовне провадження: практичні проблеми розгляду і вирішення цивільних справ.....	105
4. Особливості розгляду цивільних справ у порядку окремого та наказного провадження	112
5. Перегляд судових рішень у цивільних справах	114

ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ	121
1. Зайнятість населення і працевлаштування	121
2. Трудовий договір та його види.....	123
3. Робочий час і час відпочинку	126
4. Оплата праці та її нормування	127
5. Трудова дисципліна.....	128
6. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	130
7. Трудові спори.....	132
МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	134
1. Колізійний метод регулювання відносин у міжнародному приватному праві. Застосування колізійних норм.....	134
2. Колізійні питання права власності.....	137
3. Питання спадкування у міжнародному приватному праві	138
4. Порядок укладення та розірвання транскордонних шлюбів. Правове регулювання майнових відносин подружжя, укладених іноземним елементом	140
5. Договірні зобов'язання у міжнародному приватному праві. Застосування «Правил ІНКОТЕРМС» в зовнішньоекономічних договорах	143
6. Деліктні зобов'язання в міжнародному приватному праві	148
7. Міжнародний цивільний процес.....	150
8. Міжнародний комерційний арбітраж та інші альтернативні способи вирішення спорів з іноземним елементом	151
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ	156
1. Призначення покарання та застосування інших заходів кримінально-правового впливу.....	156
2. Злочини проти основ національної безпеки	162
3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи	163
4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.....	164
5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.....	165
6. Кримінальні правопорушення проти власності	166
7. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.....	166
8. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	167
9. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	168
10. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.....	168
КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ	171
1. Збирання, перевірка та оцінка доказів.....	171
2. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження.....	172
3. Досудове розслідування у кримінальному процесі.....	175
4. Судове провадження у кримінальному процесі	176
5. Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні	188
6. Видача осіб, які вчинили правопорушення (екстрадиція).....	190
МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО.	
МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО	192
1. Умови застосування норм міжнародного гуманітарного права. Поняття та види збройних конфліктів. Кваліфікація Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду збройного конфлікту, спричиненого агресією Російської Федерації проти України.....	192

2. Статус комбатантів, інших учасників збройного конфлікту та цивільних осіб у міжнародному гуманітарному праві.....	194
3. Міжнародна відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права	196
4. Універсальна юрисдикція держав щодо міжнародних злочинів у міжнародному праві. Юрисдикція України щодо міжнародних злочинів.....	198
5. Юрисдикція та процесуальні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду.....	200
6. Зобов'язання України щодо відповідальності за міжнародні злочини	202
7. Зобов'язання України щодо відповідальності за конвенційні злочини	203

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ДИСЦИПЛІНАРНА

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАВНИКА	205
1. Незалежність, компетентність та безсторонність	205
2. Чесність та непідкупність. Вимоги щодо несумісності з іншими видами діяльності. Недопущення конфлікту інтересів.....	205
3. Відданість верховенству права та правам людини.....	207
4. Конфіденційність та збереження професійної таємниці	208
5. Етичні засади взаємовідносин між юристами. Реагування на неетичну поведінку колег	209
6. Дотримання високих етичних стандартів на робочому місці і поза ним, офлайн та онлайн.....	210
7. Дисциплінарна відповідальність юриста. Підстави застосування дисциплінарних стягнень	210

Навчальне видання

ЄДКІ 2024

Навчальний посібник

«ПРАВО» та «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

ОСНОВИ ПРАВА ЄС

Укладач:

Чернов Леонід Олександрович

Видається в авторській редакції

Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 15.04.2024. Формат 70×100/16.
Ум. друк. арк. 17,1. Обл.-вид. арк. 18. Тираж 300 пр. Зам. № 60

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84

Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>

Е-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua

Е-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017